

Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama

"Službeni glasnik RS", br. 67/2003, 90/2007 i 111/2009
(integralni tekst)

NAPOMENA

Danom stupanja na snagu **Zakona o privatnom obezbeđenju** -"Službeni glasnik RS", br. 104/2013 od 27.11.2013. godine, prestale da važe odredbe člana 8. st. 2. i 3, člana 8b i člana 21. stav 1. tačka 5) Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama ("Službeni glasnik RS", br. 67/03, 101/05, 90/07 i 111/09).

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se mere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama i u vezi sa sportskim priredbama, kao i obaveze organizatora i ovlašćenja nadležnih organa u sprovođenju tih mera.

Član 2.

Sportske priredbe, u smislu ovog zakona, jesu sportska takmičenja i sportske manifestacije.

Organizator sportske priredbe, u smislu ovog zakona, jeste sportski savez, sportsko društvo, sportska organizacija - klub, drugo pravno ili fizičko lice koje se stalno ili povremeno bavi organizacijom sportskih priredbi, odnosno koje je preduzelo organizovanje određene sportske priredbe, ili vršenje određenih poslova u organizovanju sportske priredbe.

Vreme održavanja sportske priredbe, u smislu ovog zakona, je vremenski interval od dva časa pre početka sportske priredbe do dva časa nakon njenog završetka, odnosno, kad se održavaju sportske priredbe povećanog rizika, vremenski interval od četiri časa pre početka sportske priredbe do četiri časa nakon njenog završetka.

Učesnici sportske priredbe, u smislu ovog zakona, jesu sva lica prisutna na sportskoj priredbi.

Sportski objekat, u smislu ovog zakona, je objekat namenjen za održavanje sportskih priredbi, koji pored sportskog terena ima prostor za gledalište i koji može imati i prateći prostor (sanitarni, garderobni, spremišni i dr.).

Sportski teren, u smislu ovog zakona, jeste prostor na kome se obavlja sportska aktivnost (sportska igra, takmičenje), kao i prostor do gledališta.

Gledalište, u smislu ovog zakona, jeste uređen prostor na sportskom objektu namenjen za smeštaj gledalaca (tribine), odnosno prostor uz sportski teren namenjen za gledaoce ako objekat nema tribine.

Član 3.

Organizator sportske priredbe, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo), dužan je da osigura bezbedno održavanje sportske priredbe i da preduzme mere kojima se predupređuje i onemogućava izbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca.

Organizator sportske priredbe vrši kontrolu nad sprovođenjem mera utvrđenih ovim zakonom.

Član 4.

Pod nasiljem i nedoličnim ponašanjem na sportskim priredbama, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:

- 1) fizički napad na učesnike sportske priredbe, odnosno fizički obračun između učesnika na sportskoj priredbi;
- 2) bacanje predmeta na sportski teren ili u gledalište;
- 3) unošenje u sportski objekat obeležja kojima se vređaju nacionalna, rasna, verska ili druga osećanja ili na drugi način izaziva mržnja ili netrpeljivosti koja može da dovede do fizičkih sukoba;
- 4) oštećivanje sportskog objekta, opreme, uređaja i instalacija na sportskom objektu na kome se održava sportska priredba;

5) izazivanje nereda ili uništavanje imovine prilikom dolaska, odnosno odlaska sa sportske priredbe ili u sportskom objektu, remećenje toka sportske priredbe, ugrožavanje bezbednosti učesnika sportske priredbe ili trećih lica;

6) neovlašćeni ulazak na sportski teren, odnosno u službene prostorije i službene prolaze sportskog objekta ili u deo gledališta sportskog objekta koji je namenjen protivničkim navijačima;

7) pokušaj unošenja, odnosno unošenje u sportski objekat, posedovanje ili upotreba alkohola ili drugih opojnih sredstava;

8) pokušaj unošenja, odnosno unošenje u sportski objekat ili korišćenje pirotehničkih sredstava i drugih predmeta i sredstava kojima može da se ugrozi bezbednost učesnika u sportskoj priredbi ili ometa njen tok;

9) paljenje navijačkih rekvizita ili drugih predmeta;

10) nošenje navijačkih šalova, kapa ili drugih predmeta u nameri da se skriva identitet lica.

Član 5.

Na organizovanje sportskih priredbi shodno se primenjuju i propisi o okupljanju građana.

Član 6.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

II. MERE ZA SPREČAVANJE NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA

1. Preventivne mere

Član 7.

U cilju preventivnog delovanja i smanjenja rizika izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, sportski savezi, sportska društva, sportske organizacije - klubovi dužni su da:

1) podstiču organizovanje i dobro ponašanje svojih navijača i njihovih klubova;

2) ostvaruju odgovarajuće informisanje svojih navijača (sastanci sa navijačima, izdavanje biltena i dr.);

3) koordiniraju aktivnosti sa klubovima svojih navijača prilikom organizovanog odlaska na sportske priredbe na kojima su te sportske organizacije - klubovi i njihovi navijači gostujući;

4) uredi sportskim pravilima iz svoje nadležnosti koje se sportske priredbe smatraju visoko rizičnim i koje mere su organizatori sportskih priredbi i drugi učesnici dužni da preduzmu, u skladu sa zakonom i drugim propisima, na sportskim priredbama visokog rizika;

5) preduzmu druge mere i aktivnosti, u skladu sa zakonom, propisima donetim na osnovu zakona i sportskim pravilima;

6) podstiču pozitivno ponašanje i delovanje igrača i službenih lica pre, za vreme i nakon održavanja sportske priredbe.

2. Mere koje se preduzimaju na sportskim priredbama

Član 8.

Organizator sportske priredbe je dužan da obrazuje odgovarajuću redarsku službu, ili da angažuje pravno lice ili preduzetnika radi obavljanja poslova fizičkog obezbeđenja i održavanja reda na sportskoj priredbi.

Prilikom vršenja poslova iz stava 1. ovog člana redarska služba je ovlašćena da:

1) zabrani pristup objektu na kome se održava sportska priredba licima koja su pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava, ili se iz njihovog ponašanja može zaključiti da su skloni nasilnom ili nedoličnom ponašanju;

2) efikasno odvoji gostujuće navijače usmeravanjem na posebne ulaze i izlaze iz sportskog objekta i poseban deo gledališta koji je za njih određen;

3) onemogući ulazak gledalaca na sportski teren i spreči njihov prelazak iz jednog dela gledališta namenjen navijačima jednog kluba u drugi;

4) onemogući unošenje ili prodaju alkoholnih pića u sportskom objektu;

5) onemogući unošenje u sportski objekat predmeta koji se mogu upotrebiti u nasilničkim postupanjima (pirotehnička sredstva, motke, flaše i sl.), odnosno kojima se može ometati tok sportske priredbe (ogledala, laserski pokazivači, zvučni uređaji veće snage, transparenti ili obeležja

kojima se podstiče rasna, verska, nacionalna ili druga netrpeljivost i mržnja, odnosno čiji je sadržaj uvredljiv ili nepristojan i sl.);

6) upozori, odnosno udalji gledaoce zbog nedoličnog ponašanja kojim se može izazvati nasilje na sportskoj priredbi ili ometati njen tok;

7) onemogućiti unošenje u sportski objekat i isticanje navijačkih simbola koji su većih dimenzija i mogu ometati rad službenih lica, osim zastava, šalova, kapa i dresova sa obeležjima kluba.

Kad gledalac ili grupa gledalaca postupi suprotno nalogima redarske službe ili pruži fizički otpor, o tome se bez odlaganja obaveštava ovlašćeno lice Ministarstva.

Nadzor nad radom redarske službe vrši organizator.

Član 9.

Organizator je dužan da ostvari saradnju sa Ministarstvom, radi sprovođenja mera i naloga koji se odnose na održavanje javnog reda i mira.

Organizator je dužan da za vreme sportske priredbe obezbedi prisustvo odgovarajuće službe medicinske pomoći, kao i da ostvari saradnju, a po potrebi preduzme mere da obezbedi i prisustvo drugih nadležnih organa i organizacija, javnih službi i javnih preduzeća (vatrogasne jedinice, inspekcijske i komunalne službe i dr.).

3. Mere koje se preduzimaju na sportskim priredbama povećanog rizika

Član 10.

Nadležni sportski savez Republike Srbije, odnosno organizator sportske priredbe proglašava sportsku priredbu povećanog rizika na osnovu akta nadležnog sportskog saveza ili na preporuku Ministarstva kad posebne okolnosti ukazuju da na njoj može doći do nasilja ili nedoličnog ponašanja gledalaca.

Član 11.

Na sportskim priredbama povećanog rizika organizator je dužan da:

1) ostvari saradnju s predstavnicima klubova navijača radi međusobne razmene informacija;

2) o svim informacijama koje poseduje u vezi sa sportskom priredbom, obavesti odmah, a najkasnije 48 sati pre početka sportske priredbe Ministarstvo i druge nadležne organe, nadležni sportski savez i druge zainteresovane sportske organizacije, a po potrebi i sportiste koji učestvuju na sportskoj priredbi;

3) odredi odgovorno lice zaduženo za sprovođenje mera propisanih ovim zakonom i saradnju sa Ministarstvom;

4) postupa po nalogima Ministarstva.

Član 12.

Organizator je dužan da pre početka, za vreme trajanja i po završetku sportske priredbe povećanog rizika:

1) obezbedi odvajanje grupa gostujućih navijača prodajom ulaznica na odvojenim i posebnim prodajnim mestima;

2) obezbedi da se u prodaju puste samo numerisane ulaznice za sedenje, čiji broj ne može biti veći od kapaciteta sportskog objekta i koji ne ugrožava bezbednost učesnika sportske priredbe;

2a) obezbedi raspored sedenja na numerisanim sedištima u skladu sa numeracijom na ulaznicama;

3) ostvari saradnju sa sportskim organizacijama - klubovima koji učestvuju u sportskoj priredbi u pogledu prodaje ulaznica za njihove navijače;

4) odredi posebne ulaze, izlaze i deo gledališta za grupe gostujućih navijača, ukoliko se očekuje njihov organizovani dolazak ili dolazak u većem broju;

5) obezbedi preko programa sportske priredbe ili drugih sredstava informisanja podsticanje gledalaca na korektno ponašanje.

Član 13.

Organizator je dužan da u saradnji sa sportskim klubovima koji učestvuju na sportskoj priredbi i klubovima njihovih navijača obezbedi vođenje evidencije o identitetu lica kojima se ulaznice prodaju, odnosno ustupaju preko klubova navijača, kao i da te evidencije dostavi Ministarstvu.

Organizator je dužan da obezbedi da se ulaznice prodaju isključivo licima koja poseduju identifikacioni dokument (lična karta, putna isprava i dr.).

Organizator je dužan da obezbedi da se jednom licu ne može prodati više od sedam ulaznica.

Organizator je dužan da onemogući ulazak na sportsku priredbu licima koja ne poseduju identifikacioni dokument, odnosno licima mlađim od 16 godina koja nisu u pratnji roditelja ili staratelja.

Zabranjena je preprodaja ulaznica.

Član 14.

Na dan održavanja sportske priredbe povećanog rizika ulaznice se prodaju samo u sportskom objektu u kome se sportska priredba održava ili u njegovoj neposrednoj blizini.

Član 15.

Organizator je dužan da obezbedi da se sportska priredba povećanog rizika održi u sportskom objektu koji ima:

1) odgovarajuće ograde ispred sportskog objekta za usmeravanje i razdvajanje protivničkih grupa navijača;

2) odgovarajuće ograde za sprečavanje ulaska gledalaca na sportski teren;

3) odgovarajuće ograde za razdvajanje protivničkih grupa navijača;

4) odgovarajući broj jasno i vidljivo obeleženih ulaza i izlaza prema svim delovima gledališta;

5) odgovarajuća numerisana sedišta koja se ne mogu odvaliti samo korišćenjem fizičke snage;

6) odgovarajući prostor za dežurnog sudiju, javnog tužioca i ovlašćeno lice Ministarstva, nadležno za održavanje javnog reda i mira na sportskoj priredbi, sa kojeg imaju jasan pregled sportskog terena i gledališta i pristup opremi iz tačke 7) ovog stava;

7) tehničku opremu za praćenje i snimanje ulaska i ponašanja gledalaca na sportskom objektu;

7a) odgovarajuću prostoriju za bezbedno zadržavanje učesnika sportske priredbe koji se protivpravno ponaša, kao i lica kojem je izrečena mera bezbednosti, odnosno zaštitna mera zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, a zatečeno je na sportskom objektu;

8) prostoriju za pružanje hitne medicinske pomoći;

9) odgovarajući broj muških i ženskih mokrih čvorova u svim delovima gledališta;

10) prostor za bezbedan smeštaj prevoznih sredstava gostujućih ekipa;

11) sistem javnog razglasa;

12) odgovarajuće osvetljenje ukoliko se sportska priredba održava u večernjim časovima, kao i obezbeđeno neprekidno napajanje električnom energijom.

Uslove iz stava 1. ovog člana dužan je da ispuni i organizator drugih sportskih priredaba, osim uslova utvrđenih tač. 1), 3), 5), 6), 7), 7a) i 10) navedenog stava.

Bliže uslove iz stava 1. ovog člana i njihovu ispunjenost utvrđuje nadležni sportski savez, odnosno asocijacija klubova, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove sporta i saglasnost Ministarstva.

Član 16.

Gostujući sportski klub koji učestvuje na sportskoj priredbi povećanog rizika obavezan je da:

1) najkasnije tri dana pre organizovanog polaska navijača na sportsku priredbu obavesti organizatora sportske priredbe o svim elementima bitnim za prijem kluba i njegovih navijača (dan i vreme polaska, procena broja navijača koji dolaze, način prevoza, mesto boravka ili okupljanja, imena vođa navijača i sl.);

2) ostvari saradnju sa klubom svojih navijača i učestvuje u organizaciji njihovog dolaska i odlaska sa sportske priredbe;

3) obezbedi raspodelu karata za svoje navijače koje je dobio od organizatora sportske priredbe;

4) preduzme druge potrebne mere da klub i njegovi navijači ne budu uzrok nasilja i nereda na sportskoj priredbi.

4. Mere koje preduzimaju nadležni državni organi

Član 17.

Ministarstvo prilikom održavanja sportskih priredaba povećanog rizika može da naloži preduzimanje svih potrebnih mera za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, a naročito da:

1) naloži grupama navijača kretanje određenim pravcem prilikom dolaska, odnosno odlaska iz sportskog objekta;

2) naloži organizatoru sportske priredbe otklanjanje uočenih nedostataka sportskog objekta ili propusta u organizaciji posebno ako se radi o uočenim nedostacima u toku sportske priredbe, a koji u značajnoj meri mogu ugroziti bezbednost učesnika sportske priredbe;

3) spreči dolazak u mesto odigravanja sportske priredbe ili zabrani ulazak na sportsku priredbu, odnosno udalji sa sportskog objekta lice iz čijeg se ponašanja može zaključiti da je sklono nasilničkom i nedoličnom ponašanju.

Ministarstvo pred sportsku priredbu povećanog rizika najmanje 24 časa pre njenog početka vrši pregled sportskog objekta na kome će se sportska priredba održati i ostvaruje uvid u organizacione pripreme.

Ako organizator sportske priredbe ne postupi po nalogima Ministarstva, a zbog uočenih nedostataka u značajnoj meri može biti ugrožena bezbednost učesnika sportske priredbe, Ministarstvo može zabraniti održavanje sportske priredbe.

Član 18.

Zabranjena je prodaja ili konzumiranje alkoholnih pića u sportskom objektu i na udaljenosti do jednog kilometra od njega u Beogradu, Kragujevcu, Nišu i Novom Sadu, a u ostalim mestima do 300 metara za vreme održavanja sportske priredbe.

5. Troškovi sprovođenja mera

Član 19.

Organizator sportske priredbe snosi troškove koji se odnose na preduzimanja mera iz čl. 7-15. ovog zakona.

Organizator može sa Republikom Srbijom zaključiti ugovor o obavljanju određenih poslova obezbeđenja sportske priredbe i sprovođenja određenih mera za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, koji ne spadaju u redovne poslove održavanja javnog reda i mira.

Ugovor iz stava 2. ovog člana zaključuje u ime Republike Srbije ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Prihodi ostvareni obavljanjem poslova i sprovođenjem mera iz stava 2. ovog člana prihod su budžeta Republike.

III. KAZNENE ODREDBE

1. Krivično delo

Nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi

Član 20.

- prestao da važi -

2. Prekršaji

Član 21.

Novčanom kaznom od 1.000.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj sportski savez, sportsko društvo, sportska organizacija - klub ili drugo pravno lice organizator sportske priredbe ako:

- 1) ne osigura bezbedno održavanje sportske priredbe (član 3. stav 1);
- 2) ne vrši kontrolu nad sprovođenjem mera utvrđenih ovim zakonom (član 3. stav 2);
- 3) ne preduzme propisane preventivne mere (član 7);

4) ne organizuje, odnosno ne angažuje odgovarajuću redarsku službu (član 8. stav 1. ovog zakona);¹

4a) ne vrši nadzor nad radom redarske službe (član 8. stav 4. ovog zakona);²

4) ne obrazuje, odnosno ne angažuje odgovarajuću redarsku službu (član 8. stav 1);

5) angažuje redara koji nije prošao program obuke Ministarstva (član 8. stav 2);

6) redarska služba ne obavlja poslove iz člana 8a stav 1. ovog zakona;

7) ne ostvari saradnju sa Ministarstvom (član 9. stav 1);

8) ne obezbedi za vreme trajanja sportske priredbe prisustvo odgovarajuće službe medicinske pomoći ili ne ostvari saradnju, odnosno ne obezbedi prisustvo drugih nadležnih organa i organizacija, javnih službi i javnih preduzeća (član 9. stav 2);

9) ne proglasi sportsku priredbu povećanog rizika u skladu sa članom 10. ovog zakona;

10) ne preduzme radnje propisane članom 11. ovog zakona;

11) ne preduzme propisane mere pre početka, za vreme trajanja i po završetku sportske priredbe povećanog rizika (član 12);

12) ne obezbedi vođenje propisanih evidencija o prodaji ulaznica za sportske priredbe povećanog rizika i ne dostavi ih Ministarstvu (član 13. stav 1);

13) ne obezbedi da se ulaznice prodaju isključivo licima koja poseduju identifikacioni dokument (član 13. stav 2);

14) ne obezbedi da se jednom licu ne može prodati više od sedam ulaznica (član 13. stav 3);

15) ne onemogući ulazak na sportsku priredbu licima koja ne poseduju identifikacioni dokument, odnosno licima mlađim od 16 godina koja nisu u pratnji punoletnog lica (član 13. stav 4);

16) prodaje ulaznice suprotno članu 14. ovog zakona;

17) ne obezbedi da se sportska priredba održi u odgovarajućem sportskom objektu (član 15);

18) ne preduzme mere propisane članom 16. ovog zakona;

19) prodaje alkoholna pića suprotno zabrani (član 18).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice organizator sportske priredbe novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara ili kaznom zatvora do šezdeset dana.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik organizator sportske priredbe novčanom kaznom od 300.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do šezdeset dana.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 19) ovog člana kazniće se pravno lice novčanom kaznom od 1.000.000 do 2.000.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 19) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do šezdeset dana.

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara ili kaznom zatvora do šezdeset dana.

Pravnom licu kome je izrečena kazna za prekršaj iz st. 1. i 5. ovog člana može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja određene delatnosti.

Odgovornom licu u pravnom licu kome je izrečena kazna za prekršaj iz st. 1. i 5. ovog člana može se izreći zaštitna mera zabrane da vrši određene poslove.

Preduzetniku kome je izrečena kazna za prekršaj iz stava 6. ovog člana može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja određenih delatnosti.

Član 22.

- brisan -

Član 23.

¹ ova odredba primenjuje se do 1.januara 2011. godine

² ova odredba primenjuje se do 1.januara 2011. godine

Kaznom zatvora od trideset do šezdeset dana i novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) baca predmete na sportski teren ili u gledalište (član 4. tačka 2);
- 2) uništava imovinu prilikom dolaska ili odlaska sa sportske priredbe (član 4. tačka 5);
- 3) neovlašćeno uđe na sportski teren, odnosno u službene prostorije i službene prolaze sportskog objekta ili u deo gledališta sportskog objekta koji je namenjen protivničkim navijačima (član 4. tačka 6);
- 4) unese ili pokuša da unese u sportski objekat, ili poseduje ili upotrebljava u sportskom objektu, alkohol ili druga opojna sredstva (član 4. tačka 7);
- 5) unese ili pokuša da unese u sportski objekat ili koristi pirotehnička sredstva i druge predmete i sredstava kojima može da se ometa tok sportske priredbe (član 4. tačka 8);
- 6) pali navijačke rekvizite ili druge predmete (član 4. tačka 9);
- 7) nosi navijački šal, kapu ili druge predmete u nameri da skriva identitet (član 4. tačka 10);
- 7) ne postupi po nalogima službenog osoblja (član 8. stav 2. ovog zakona); **(primenjuje se do 1.1.2011. godine)**

8) ne postupi po nalogima redarske službe (član 8a stav 2);

- 9) preprodaje ulaznice protivno zabrani iz člana 13. stav 5. ovog zakona;
- 10) prodaje alkoholna pića suprotno zabrani (član 18).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, uz kaznu za prekršaj, obavezno se izriče i zaštitna mera zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 4), 5), i 9) ovog člana uz kaznu za prekršaj, može se izreći zaštitna mera oduzimanja predmeta prekršaja.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

Sportske organizacije, društva, savezi i druga pravna i fizička lica koja se bave organizovanjem sportskih priredbi uskladiće svoja akta sa ovim zakonom u roku od šezdeset dana od njegovog stupanja na snagu.

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".
